

[Helge Larsen.]

brugt til at begrunde nødvendigheden af Jesu død, og at Gud ikke sendte Kristus, fordi han var vred og skulle forsones, men fordi han elskede menneskene. Det er næsten ord til andet, hvad Kalmeyer hævder i sin bog; men der var ingen biskop, der søgte at få Otto Møller ud af folkekirken.

Og i 1899 holdt pastor Anton M. Jensen, Harboøre, en række foredrag, der vendte sig mod helvedeslæren og påstanden om, at vantro mennesker pines i al evighed. Biskop Gøtzsche i Viborg fandt, at pastor Jensens synspunkter stred mod biblen og den augsburgske bekendelse, men det dengang eksisterende kirkeråd afsagde kendelse om, at den evige fortabelses problem må være et åbent spørgsmål inden for den evangeliske kirkes lære.

Med andre ord: man fastslog fra højeste gejstlige sted, at et punkt i den augsburgske bekendelse stod frit for fortolkning. Det var i 1900. Kan man så ikke også i dag lade et andet punkt i den augsburgske bekendelse stå som et åbent spørgsmål? Den augsburgske bekendelse er dog kun menneskeværk og som alt andet menneskeværk historisk betinget. Pastor Kalmeyer fremhæver netop stærkt de historiske forudsætninger for Luthers og Pauli virke. For ham er rækkefølgen: Kristus, Paulus, Luther — og den rækkefølge skulle vel ikke gøre ham uegnet til præst i den danske folkekirke.

Kalmeyer ønsker ikke, at hans opfattelse skal gøres til et dogme i folkekirken. Jeg gør det heller ikke, jeg ønsker blot, at den danske folkekirke må være så rummelig, at der ikke startes kætterforfølgelse mod en ærligt søgende mand, der som sit udgangspunkt har Jesu egen forkyndelse, sådan som han ved flittig granskning er kommet til at opfatte den.

Kirkeministeren (Bodil Koch): Det ærede medlem hr. Helge Larsen har vist næppe gjort sig klart, hvilken prøvelse han har udsat sig selv og det høje ting for ved at stille sin forespørgsel om biskoppers tilsynspligt og om den gældende praksis for præsters forkyndelsesfrihed. Skal nemlig den ønskede redegørelse blot i nogen måde være fyldestgørende, må den ifølge sagens

natur blive ret omfattende, og jeg må lægge beslag på de ærede medlemmers tålmodighed. Jeg indrømmer, at jeg har været i syv sind med hensyn til, hvordan jeg skulle besvare denne forespørgsel, om jeg blot skulle komme med nogle betragtninger ud fra det kendskab, jeg i disse år har fået til tingene, eller om jeg skulle give, hvad der vitterlig forlanges, en redegørelse for disse ting.

Jeg er — det vil jeg gerne sige til en begyndelse — glad for, som jeg før har sagt fra denne talerstol, at folkekirken forhold nu og da stilles til debat i dette høje ting, hvor kirkens lovgivende myndighed beror. Den stillede forespørgsel sætter jo i øvrigt ind, hvor en drøftelse af folkekirkenes kår forrige år under finanslovdebatten sluttede. Jeg skal derfor tillade mig at henvise til Folketingstidende 1955-56, sp. 2031-32, hvor jeg ganske kort redegjorde for folkekirkenes forfatning, for den mærkelige dialektiske spænding mellem et borgerligt, departementalt styre og en rodfæstet frihedstradition, som gør, at folkekirken frit har kunnet tage vare på sit indre liv. Jeg understregede ved den lejlighed, at den danske folkekirke ved grundloven kendetegnes som evangelisk-luthersk, og at den altså ikke står for hvad som helst. Men som det vil kunne læses i Folketingstidende for samme år sp. 2215 udtalte jeg, at når det drejer sig om åndelige spørgsmål, er det umuligt at måle og veje; indadtil som udadtil må vi føre åndelige krige efter vor bedste tro og overbevisning.

Det er en sådan åndelig krig, der er baggrunden for forespørgslen i dag. Jeg vil gerne forudskikke den bemærkning, at selve det teologiske anliggende ikke kan være mit. Det var en ganske ejendommelig oplevelse at høre Paulus og Luther optræde fra denne talerstol, det gør de jo ikke hver dag. Men det er rigtigt, når vi har denne folkekirke, at de høres herinde. Jeg synes imidlertid, at den ærede forespørger sluttede sit indlæg med en noget dramatisk bemærkning om, at han ikke ønskede, at der startedes kætterforfølgelse mod en ærligt søgende mand. „Jeg skal ingenlunde bestride biskop Høgsbros ret til at imødegå og søge at gendrive pastor Kalmeyers synspunkter“, siger det ærede medlem dog. Deri gør han vel. En biskops tilsynsret, ja, hans tilsyns-